

DN-Syddjurs

Formand: Kim Withen Olesen

kim@marstrandnielsen.dkDanmarks
Naturfredningsforening

Dato: 10. januar 2025

Til: Syddjurs Kommune

Hermed fremsendes hørings svar fra DN-Syddjurs med kommentarer og ændringsforslag til Kommuneplanforslaget 2024.

Med venlig hilsen

Kim W. Olesen,
formand for DN-Syddjurs

Høringssvar med kommentarer og forslag til ændringer i Syddjurs Kommunes Kommuneplanforslag for 2024 fra DN-Syddjurs

1. Indledende bemærkninger

Indledningsvis noterer DN-Syddjurs sig, at det i Kommuneplanforslaget og i den miljøvurdering, som knytter sig til forslaget anføres, at det er *"nødvendigt, at de potentielle konsekvenser for naturen skal overvejes"*. Overvejelserne i Kommuneplanforslaget og den tilknyttede miljøvurdering begrænser sig dog til meget overordnede betragtninger.

Selv om vurderingerne nødvendigvis på dette planlægningsstadium må forventes at være af kvalitativ og overordnet karakter, må DN-Syddjurs dog konstatere, at der i sandhed er tale om meget overordnede betragtninger, nærmest skitser, som derfor stort set begrænser sig til bemærkninger som *"ikke-væsentlig"* påvirkning eller endda blot taler om *"påvirkning"* helt uden kvalificerende positive eller negative betegnelser. Den sikkerhed, der implicit og eksplicit tilkendes om fraværet af mulige negative påvirkninger, står i stærk kontrast til vurderingernes karakter af generelle betragtninger. Dette indtryk forstærkes yderligere af de meget uspecifikke, generelle beskrivelser af den nuværende miljøstatus, som præger Kommuneplanforslaget og den tilhørende miljøvurdering.

Miljøvurderingen fastslår, at der *"ikke udarbejdes alternative forslag til Kommuneplan 2024"*. Derfor *"forventes ikke umiddelbart opstillet og vurderet andre alternativer"*. Miljøvurderingen indeholder derfor *"ikke en beskrivelse af rimelige alternativer"*, som ellers foreskrevet af miljøvurderingsloven. I stedet henvises til et såkaldt 0-alternativ, som alene fastlægges *"som den situation"* [i.e. nuværende miljøstatus], *"hvor Kommuneplan 2024 for Syddjurs Kommune ikke vedtages og plangrundlaget i Kommuneplan 2024 (med tillæg) videreføres"*. Hvilket ikke på nogen måde kan siges at opfylde forventninger til vurdering af rimelige alternativer.

I forbindelse med præsentationen af det såkaldte 0-alternativ i miljøvurderingen fremsættes en række påstande om, at 0-alternativet vil give et *"reduceret udbud af boliger og erhvervsgrunde og eksisterende boligområder vil ikke være lige så godt beskyttet mod potentielle miljøkonflikter"* (p. 96). Det er vanskeligt at se, hvorledes en status quo tilstand ligefrem vil *"reducere"* antallet af boliger i kommunen, og tilsvarende vanskeligt at se, hvorfor *"potentielle miljøkonflikter"* skulle blive færre med under Kommuneplanforslaget.

Modsætninger mellem miljø og samfund, det være sig boliger eller erhverv, kan ikke fjernes blot med omdefinering eller udtagning af bestemte områder. Hvis konflikterne er reelle, vil det også opstå og skulle løses fagligt og politisk.

I relation til Grønt Danmarkskort vurderer den tilhørende miljøvurdering, at *"planforslaget vurderes samlet til at have en ubetydelig påvirkning af Grønt Danmarkskort og beskyttet natur, idet forholdet mellem arealer, der udlægges og arealer, der udgår af planlægningen er tæt på 1:1"* (p. 46). DN-Syddjurs vil hertil bemærke, at man ikke uden videre kan balance eventuelle negative virkninger på en type natur med eventuelle positive virkninger på en anden type natur. Det giver ikke mening at veje forskellige naturtyper op mod hinanden. Miljøvurderingen savner derfor helt troværdighed, selv på det meget overordnede niveau, som den er udført på.

DN-Syddjurs vil nøje følge implementeringen af Kommuneplanforslaget, når der senere kommer konkrete, kvantitative vurderinger af miljø- og naturpåvirkning i forbindelse med konkret planlægning.

DN-Syddjurs ønsker også at fremhæve de natur- og miljømæssige potentialer i den grønne trepart, og beklager, at den grønne trepart ikke har opnået en større betydning i Kommuneplanforslaget. Uanset at aftalen er indgået for relativt nyligt, burde der have været større rum for at medtænke aftalens hovedpunkter. Grøn trepart kunne med fordel have været integreret bedre med mere konkrete overvejelser, der ikke stort set be-

grænser sig til spørgsmålet om biodiversitet og skovrejsning, for eksempel til beskyttelse af åbne, nøgne strækninger af vandløb.

DN-Syddjurs ser imidlertid frem til et konstruktivt samarbejde med Syddjurs Kommune og andre relevante parter om den praktiske gennemførelse af potentialerne i den grønne trepart.

DN-Syddjurs bemærkninger knytter sig i det efterfølgende til udvalgte, specifikke afsnit af Kommuneplanforslaget.

2. Beskyttelse af landskabsinteresser

Forenkling af de eksisterende landskabsrelaterede retningslinjer fra 132 delområder (landskabsområder/karakterområder til 22 typer af ”landskabskarakterområder” er allerede vedtaget af byrådet i 2024. DN-Syddjurs hilser en forenkling velkommen, herunder den nye kategori af landskabskarakterområder, *ændringslandskaber*, som skal på sigt skal forbedres, så de kan indgå i de bevaringsværdige og/eller større sammenhængende landskaber. Kategorien ”*bevaringsværdige landskaber*” hilses tilsvarende i sig selv velkommen.

Der er derimod nogle betænkeligheder ved den kraftige reduktion af det samlede areal, idet en meget stor del af Syddjurs Kommunes areal samtidig undtages for de særlige beskyttelsesgrader, som lå i den tidlige inddeling, herunder ikke mindst den betydelige reduktion af bevaringsværdige landskaber.

Som sådan kan en forenkling hilses velkommen, især hvis den er mere operationel **og** samtidig fastholder eller øger den beskyttelse, som var knyttet til den tidligere kategorisering. Sidstnævnte synes ikke at være tilfældet. Det må især betegnes som en noget bemærkelsesværdig argumentation at udtagning af områder og en kraftig reduktion af sådanne områder vil medføre en bedre beskyttelse, da der kan fokuseres på unikke områder. At datagrundlaget for landskabsanalyse er ”*opdateret, mere detaljeret og fagligt set mere anvendelig vurderes til at give en lille påvirkning af positiv karakter for de landskabelige værdier i Syddjurs Kommune*” (p. 74), betyder ikke nødvendigvis at store arealer skal udtages fra landskabsanalysen af beskyttede landskaber, som konsekvensen bliver.

Det forbedrede data- og metodegrundlag hilses velkommen, men i modsætning til påstanden p. 74, ser vi ikke, hvorfor **udtagning** af arealer skulle ”*styrke kommunens muligheder for at arbejde aktivt med landskabets karakter*”.

Det må være muligt at øge fokus på de såkaldt unikke områder, uden at man samtidig sænker beskyttelsesniveauet for udtagne områder. Specielt, da beskyttelsesniveauet i stor udstrækning ikke medfører særlige, snævre restriktioner for aktiviteter og anlæg, som allerede befinder sig i disse områder.

At man får højere mulighed for at afvise planer og projekter for nyt byggeri og anlæg i de reviderede bevaringsværdige landskaber lyder lovende, men det fremgår ikke, hvorfor kommunen ikke i stedet kunne indføre tilsvarende strammere kriterier for den eksisterende udpegnings.

Det fremgår af Kommuneplanforslaget, at ikke mindre end 14.143 ha tages ud fra de nuværende kategorier for landskabsanalyse. Fra 32.250 ha til 18.107 ha (p. 75). Formålet med udtagning af et stort område (p. 77) i Mols Bjerger fremstår helt uforståelig, og der angives heller ikke specifik argumentation herfor.

Ligeledes undrer udtagning af et område ved Pindstrup i det gamle istids- og stenalderlandskab i den vestlige ende af det tidligere Kolindsund. Der er tale om et lavbundsområde, som tidligere har været udsat for voldsom tørvegravning, der i dag ligger i umiddelbar nærhed af et stort industriområde. Området kan i dag karakteriseres som et område med overdrev- eller lavbundskarakter og meget begrænset eller ingen dyrkning. Området er i naturlig udvikling med indvandring af pionertræer og buske m.m. Det er vanskeligt at se et potentielt areal for ikke-naturmæssig anvendelse af området til eventuel dyrkning eller udbygning af industri og boligområder, som også af den grund bør bevares som et nutidigt eller fremtidig §-3 område, der alene af den grund har krav på beskyttelse.

3. Rammeområder

Kommuneplanforslaget udpeger en række rammeområder målrettet til nybyggeri til boliger og erhverv, samt rekreative formål. Det understreges, at det er nødvendigt, at de potentielle konsekvenser for naturen skal overvejes.

Overvejelserne i Kommuneplanforslaget og den tilknyttede miljøvurdering begrænser sig dog til meget overordnede betragtninger. Selv om vurderingerne nødvendigvis på dette planlægningsstadium må forventes at være af kvalitativ og overordnet karakter, må DN-Syddjurs dog konstatere, at der i sandhed er tale om meget overordnede betragtninger, som derfor stort set begrænser sig til karakteristikkene *som ikke-væsentlig* påvirkning. DN-Syddjurs vil nøje følge implementeringen af Kommuneplanforslaget, når der senere kommer konkrete, kvantitative vurderinger af miljø- og naturpåvirkning i forbindelse med konkret planlægning.

2 rammeområder udpeges for nybygning i Agri, som griber direkte ind i Natura2000-områder. Desuden udlægges ét rammeområde i Knebel i tilknytning til et Natura2000 område. Ingen af udlæggene vurderes at have væsentlig påvirkning af beskyttede naturtyper eller arter. I Agri udlægges jord til nye bygninger, som skal give en naturlig (sic!) afrunding af bebyggelsen. I Knebel udlægges til erhverv og rekreativt område.

Selv om ingen af disse områder vurderes til at påvirke Natura2000-beskyttelsen, undrer det DN-Syddjurs, at det skulle være nødvendigt at udlægge disse områder til nybygning, hhv. rekreative områder. Natura2000-områderne må antages at være bedre beskyttede uden yderligere bebyggelse eller kunstigt anlagt rekreative områder. Anlæg af rekreative, og derfor ikke-naturlige områder op til naturlige §3-områder eller Natura2000 må blandt andet antages at lukke disse områder inde og dermed begrænse disse områder potentialer for naturlig arealmæssig udvikling.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at beskyttelsen af §-3 områder i Naturbeskyttelsesloven ses som dynamisk, således at §-3 områderne kan udvikle og ændre deres fysiske og kvalitative afgrænsning både positivt og negativt.

6 nye rammeområder og en udvidelse af et eksisterende område udlægges i områder, der omfatter arealer med registreret forekomst af beskyttede Bilag IV-arter. Heller ikke her vurderer Kommuneplanforslaget, at det vil påvirke disse arter negativt. DN-Syddjurs vil dog fastholde, at udpegningen af områder med beskyttede Bilag IV-arter under alle omstændigheder begrænses med disse indgreb, som reducerer det beskyttede område og nødvendigvis må medføre ændret og øget slid på de beskyttede områder, uanset om der konkret lever eller vokser specifikke Bilag IV-arter på netop den del af området, som direkte påvirkes af nybygning eller anlæg og brug af de rekreative områder.

13 rammeområder griber ind i områder, som i dag er omfattet af Grønt Danmarkskort. Det er imidlertid vanskeligt at vurdere konkret, hvilken betydning dette vil få. DN-Syddjurs opfordrer til, at ændringer i forhold til det eksisterende Grønt Danmarkskort behandles med stor forsigtighed og medtages i implementeringsprocessen for den grønne trepart, som også forventes at gribe ind i arealudpegningen i Grønt Danmarkskort. De 13 rammeområder bør også vurderes i sammenhæng med gennemførelse af de grønne tiltag under den grønne trepart, så de ikke kommer til at stå i vejen for de omlæggelser af landbrugsarealerne, som nødvendigvis må følge af disse tiltag.

4 rammeområder udlægger arealer til bolig og/eller erhverv i lavbundsarealer. Også her maner DN-Syddjurs til besindighed, da disse lavbundsarealer potentielt kan indgå i gennemførelsen af den grønne trepart.

4. Vand

Kommuneplanforslaget går meget hurtigt hen over, at kun tre af de større søer i Syddjurs Kommune opfylder vandrammedirektivets krav og det angives på samme kursoriske måde, at ”*en del af vandløbene (liden) under dårlige vandkvalitet*”. Mindre søer nævnes ikke. Det specificeres ikke, hvorledes de ferske overfladevande forholder sig til Vandrammedirektivets og vandlovgivningens krav og målsætninger.

Forvaltningsrammen for de ferske overfladevande (og kystvandene) beror i den danske lovgivning, der implementerer Vandrammedirektivet, men det kunne som et minimum forventes, at Kommuneplanforslaget indeholdt mere om, hvad SD agter at gøre for at sikre målopfyldelse krav, når man her 24 år efter Vandrammedirektivets vedtagelse fortsat ikke har opfyldt lovkravene til overfladevand i kommunen. Selve forvaltningen af de ferske overfladevande og kystvandene foregår i rammen af vandmiljølovgivningen, specielt som Vandrammedirektivet er gennemført i dansk lovgivning. Det kalder dog fortsat på præsentation af kommunens overvejelser og planer for at opfylde kravene til vandmiljøet.

Det er positivt, at kommuneplanforslaget lægger op til et samarbejde med lodsejere, interesseorganisationer m.v. så der fastlægges fælles værdier og mål, også ud over gældende lovgivning.

DN-Syddjurs vil her henvise til muligheder under den grønne trepart. Blandt andet en opprioritering af sikring af naturlig brede vegetationsbræmmer og vækst af træer og buske langs vandløb, da dette kan være et vigtigt middel til at højne vandkvaliteten af vandløbene. Mindre og mere målrettet grødeskæring kan også være et vigtigt middel mod dette mål.

5. Regional havplan

Det angives på p. 77 i den tilknyttede vurdering af miljø og natur, at Syddjurs Kommune støtter Komiteen for Bæredygtig Kystkulturs høringssvar til den kommende havplan. *"Høringssvaret forventes behandlet af Byrådet i begyndelsen af 2021"*...

I øvrigt har vi ingen bemærkninger til kommunens tilgang til den regionale havplan, hvor vi værdsætter kommunen stærke engagement.

6. Kolindsund

Afsnittet om Kolindsund (p. 77) indeholder kun en meget kortfattet omtale af en eventuel genskabelse af Kolindsund (som sø).

Dette bør kunne konkretiseres i forhold til landskab, miljø, sikring mod oversvømmelser, ny infrastruktur og ikke mindst, til hvorledes Syddjurs Kommune vil sikre en miljømæssig og landskabsmæssig planlægning, der beskytter mod følgerne af den turisme, som forventes, hvis søen gendannes. Især er det vigtigt, at en eventuel byggeaktivitet med nye boliger, sommerhuse og lignende anlæg lægges ind i faste, planlagte rammer, så processen kan styres hensigtsmæssigt for miljø og landskab. Også Kolind By med en centrale placering ved en mulig kommende sø må forventes at blive stærkt påvirket af genskabelsen på disse områder.

I forhold til landskabsværdier, specielt udsigtslandskaber, undrer det, at Syddjurs Kommune eksplicit ikke har fundet behov for koordinering med Norddjurs Kommune om Kommuneplanforslaget. Udsigtslandskabet, både det nuværende og den eventuelt kommende med genskabelse af en del af Kolindsund som sø, vil være særdeles følsomt for ændringer fra den nordlige side af en mulig Kolind Sø, da man især fra de gamle istids- og stenalderkystskrænter på nordsiden vil kunne opleve landskabets geologiske og kulturhistoriske kvaliteter.

Syddjurs Kommune kan naturligvis ikke planlægge for Norddjurs Kommune, men Syddjurs Kommune kan vælge at planlægge sammen med Norddjurs Kommune.

Ændringer i landskabet på den sydlige side (I Syddjurs Kommune) kan drastisk gribe ind i både det nuværende og et kommende udsigtslandskab. Både set fra Syddjurs og fra Norddjurs. Blandt andet, hvis der opføres sommerhuse, nye boliger og lignende bebyggelse omkring søen., hvilket man kan befrygte, da Syddjurs Kommunes Byråd har fremhævet turistmæssige dimensioner af en genskabelse af Kolind Sø.

7. Sommerhusområder (p 106)

Stk. 5 om indplacering af større sommerhuse og sommerhuse generelt inden for kystnærhedszoner er betænkelig.

Uanset, at det angives, at disse skal indplaceres med landskabelige hensyn, viser erfaringen, at sommerhusområder i kystnærhedszonerne i praksis ikke er indpasset således, Tværtimod står sommerhusområder ofte ud som åbne sår i landskabet. Både set i landskabet som sådan og ikke mindst set fra havsiden.

Syddjurs Kommune har desværre også i den sammenhæng en trist praksis med at dispensere for beskyttelseslinjer for skov og beskyttet natur. For §-3 områder er der endda mange eksempler på, at kommunen har glemte at tage §-3 områder med i planlægningen, at man har overset eller endog er kommet til at slette sådanne beskyttede naturområder i det administrative datagrundlag, så der ikke er taget hensyn til disse beskyttede naturområder i den konkrete lokalplanlægning.

8. Landbrug

DN-Syddjurs har både principielle og mere operationelle bemærkninger til dette afsnit.

Afsnittet er ude af trit med den seneste udvikling omkring landbrug og miljø, hvor især gennemførelsen af den grønne trepart kalder på ændringer af den tilgang og de definitioner, som ligger til grund for Kommuneplanforslaget.

Afsnittet om landbrug (p129) bør tilpasses mere eksplicit til de krav til omstilling, som nødvendigvis vil komme fra gennemførelse af den grønne trepart. Herefter skal landbrugsområderne ikke "så vidt muligt forblive i landbrugsdrift" og den industrielle dyreproduktion skal begrænses væsentligt, både af hensyn til klimainsatsen og til beskyttelsen af vandmiljøet.

En totaludpegning (p130), hvor al jord i princippet og i udgangspunktet betegnes som særligt værdifulde landbrugsområder, bortset fra specifikke andre formål. Det virker tilsvarende helt ud af proportioner, at det anføres, at "*det er kommunens opgave [...] at forbruget af landbrugsjord til ikke jordbrugsmæssige formål ikke bliver større end nødvendigt*". Al jord kan ikke som udgangspunkt være landbrugsareal.

Landbruget skal, lige som alle andre aktiviteter og anvendelser tilpasses det naturgrundlag, som samfundet i sit hele er afhængigt af og har brug for. Faktisk vil vi hævde, at udgangspunktet for al samfundsmæssig aktivitet er selve naturgrundlaget. Landbruget, lige som alle andre samfundsaktiviteter, foretager indgreb i dette naturgrundlag. Det er naturnødvendigt både det filosofiske og det praktiske udgangspunkt for vurdering af et samfunds areal- og ressourcebrug.

De målsætninger for Kommuneplanforslaget sætter op for landbruget forbrug af jord er desuden helt ude af trit med de mål, som er lagt ned i den grønne trepart, og tilsvarende helt ude af trit med indsatsen mod de miljøproblemer, som ikke mindst det intensive landbrug er ophav til.

Tidsperspektivet i kommuneplanforslaget er tilsvarende ikke tilstrækkeligt. Det er ikke tilstrækkeligt, at Syddjurs Kommune vil arbejde for at revidere udpegningen af kommunens værdifulde landbrugsområder. Denne revision bør starte med det samme og i hvert tilfælde ikke hæmmes af, at man i den kommuneplan, der er under forberedelse frem til 2027, bremses af, at kommunen her reelt beskytter og freder det nuværende landbrugsareal som særligt værdifuldt. Tværtimod bør det formuleres, at det nuværende landbrugsareal skal opfattes som et dynamisk og fleksibelt grundlag for en grøn omstilling både mht miljø og klimainsats. Den grønne trepart har en meget hurtigere implementeringsperiode, som reelt allerede er startet.

Når man betænker, at hovedårsagen til, at vandrammedirektivets krav til vandmiljøet fortsat 24 år efter dets vedtagelse endnu ikke er opfyldt for størsteparten af kommunens ferske overfladevande og kystvande, kunne man forvente større fokus på landbruget som kilde til udledning af næringsstoffer og brug af sprøjtemidler. Når der (p. 129) tales om "*arrondering*" for at sikre minimal påvirkning af øvrig infrastruktur, antager vi, at der blandt andet henvises til vejtrafik af større landbrugsmaskiner, der kører mellem stadigt fjernere beliggende marker, som et tiltagende problem. Dette kunne gøres mere eksplicit, ligesom bud på virkemidler ville

være ønskeligt. Muligheder for at bringe den grønne trepart i spil i denne sammenhæng ligger umiddelbart for, både med udtagning af jord til skovrejsning og anden natur, braklægning m.m.

Afsnittet kunne også adressere problemer med øget erosion til veje og omgivende natur pga. øget nedbør. Her kunne fokus på bedre afgrænsning af marker med dyrkningsfrie bræmmer/zoner langs veje, opkørsler til marker, der ikke er anbragt på lavtliggende afsnit langs veje og den omgivende natur

Der bør indføres et punkt 6, som fokuserer på genskabelse af naturlige vandløb med relevant genslyngning og ikke mindst brede dyrkningsfrie bræmmer og retablering af naturlig vegetation af buske og træer ved vandløb. Både for at beskytte mod nedvaskning af gødningsstoffer og sprøjtemidler og jorderosion og for at genskabe naturlige økosystemer langs vandløbene, som derved kan forbedres.

Fokusområder kunne være den næsten nøgne Kolå, som i dag er voldsomt belastet af landbrugsdriften i området. Hyllested å, som i dag er voldsomt påvirket af næringsstoffer fra landbruget er et andet oplagt eksempel, som der kunne planlægges for.

9. Positivområder til store husdyrbrug

Kortet på p 131 under afsnittet ”*positivområder til store husdyrbrug*” viser et mindre, skraveret område langs landevejen mellem Mørke og Hørning. I øvrigt uden signaturforklaring. Resten af kommunen synes friholdt for store husdyrbrug. Det er desværre tvivlsomt, om kommunen under den gældende lovgivning om husdyrbrug vil være i stand til at håndhæve en sådan arealmæssig restriktion på store husdyrbrug. Det er da heller ikke præciseret i Kommuneplanforslaget, hvorledes kommunen påtænker at håndhæve disse *positivområder* eller hvilke særlige krav, der vil gælde for disse områder ud over de krav, som er nedlagt i husdyrbrugloven. Det rejser også spørgsmål om, hvad kommunen vil gøre med de mange store husdyrbrug, som allerede findes i kommunen, og som i udgangspunktet har lovkrav på udvidelser.

Der henvises i stk. 1 på p 131 til vurderingskriterier, som er illustreret med eksempler som ”*landskabelige hensyn og lugtgenafstande*”. Ikke for at forklejn lugtgener, men de væsentligste problemer med store husdyrbrug knytter sig til problemer for vandmiljøet ved produktion og udbringning af næringsstoffer og udledning af ammoniak. Miljøkonflikter opstår ikke kun ”*i nærområdet*”.

10. Generelle kommentarer til afsnittene om Solenergi, Vindmøller og Biogas

For de følgende tre afsnit, solenergi, vindmøller og biogasanlæg gælder, at det eksplicit angives i Kommuneplanforslaget, at der ikke påtænkes planlægning med henblik på eventuel placering af anlæg til de tre energiformer.

DN-Syddjurs findes kommunens reaktive, afventende holdning til planlægning for disse tre typer af energiproduktion helt forfejlet. Det kan ikke benægtes, at de tre typer energianlæg alle har betydelige indvirkninger på landskabelige værdier og det lokale og/eller regionale miljøer. Nogle af indvirkningerne fysiske, andre æstetiske.

Vi har allerede set, at kommunen er villig til at dispensere fra beskyttelseslinjer for skov i konkrete tilfælde såsom for to områder i forbindelse med det ikke-realiserede biogasanlæg ved Djurs Sommerland. DN-Syddjurs forudser, at kommunen uden en planlægning vil blive stillet i samme dilemma omkring dispensation for bygge- og beskyttelseslinjer, når der foreligger konkrete ansøgninger om energianlæg.

Med en afventende holdning udelukker kommunen sig fra at kunne foretage en overordnet prioritering mellem de forskellige energiformer ud fra anlæggenes generelle påvirkning af landskabet og lokalmiljøerne. Fordi kommunen begrænser sig til et valg fra sag til sag, udelukker den sig fra at kunne prioritere de energiformer, som vil passe bedst ind i landskab og lokalmiljøer. For eksempel at fra at kunne vurdere overordnet om energiproduktionen fra vindmøller med den relativt lave arealkrav er at foretrække frem for solcellepaneler, der optager og påvirker store arealer. Styringen overlades dermed reelt til private aktører.

Kommunen bør tage styringen med planlægning og måske på den måde bedre sikre opbakning fra beboere og kommunens borgere mere bredt, da der vil være mulighed for at tage dialogen med borgerne på forhånd om i hvert tilfælde de overordnede spørgsmål. Det er at stikke hovedet i busken, hvis man forventer, at det vil blive lettere at beslutte en placering, hvis det alene skal ske ud fra ansøgernes forslag.

Disse typer af anlæg vil desuden uvægerligt komme til at ligge i landzoner og specielt solcelleanlæg og biogas må forventes af være i konflikt med alle de landskabskategorier, som indføres med Kommuneplanforslaget. Disse anlæg vil også uvægerligt med deres pladskrav komme til at ligge i agerlandet, hvor de vil være i konflikt med Kommuneplanforslagets udlægning af hele agerlandet som særligt værdifuld landbrugsjord.

For solenergi og vindmøller, samt formentlig også for biogasanlæg gælder, at de med stor sandsynlighed vil medføre infrastruktur til transport af energien, enten som kraftlinjer, kabler, rør og/eller kraftigt øget transport med lastbiler m.m. Der bør på forhånd planlægges for sådanne potentielt betydelige påvirkninger af landskab, natur og miljø.

11. Solenergi

Ifølge Kommuneplanforslaget (p 142) kommer planen ikke til at ”planlægge for etablering, eller reservere arealer til placering af solenergianlæg”. Kommunen vil derfor tydeligvis indtage en reaktiv holdning og vil alene behandle solenergianlæg på ”baggrund af en konkret henvendelse”.

Det er helt ude af trit med den faktiske udvikling, hvor det ikke kan have undsluppet kommunens opmærksomhed, at der p.t. foreligger to planer om placering af solcelleparker. Et meget udviklet forslag ved et §-3 område tæt på Mørke og ved Sophie-Amaliegaard Skov ved Hornslet. For begge placeringer er det tillige velkendt, at aktørerne bag planerne har indledt en selvarrangeret høringsproces med de lokale borgere og andre interessenter.

Solcelleanlæg kræver store arealer, hvilket ikke mindst har stor indvirkning på landskabsmæssige værdier, og det virker derfor ikke formålstjenligt at man vil begrænse kommunens indflydelse på planlægningen til en reaktiv politik. En proaktiv holdning med planlægning i Kommuneplanforslaget vil øge mulighederne for at udpege arealer, hvor det vil være mest formålstjenligt at placere eventuelle solenergianlæg. Kommunen bør tage føringen på placeringen af eventuelle solenergianlæg.

At fremhæve solenergianlæg erstatning for skovrejsning som middel til grundvandsbeskyttelse (p79) og som positivt instrument til øget biodiversitet, spredningskorridor m.m. (p 143) er en stærk overestimering af betydningen af solcelleparker, som må forventes at blive af en relativt begrænset arealdækning i forhold til de store arealer, som skal beskytte grundvandet. Solenergianlæg må siges at kunne få en tilsvarende begrænset betydning for biodiversitet.

Vi vil også anbefale, at der fastlægges minimumafstande til boligområder i kommunalplanen. Disse kan derefter præciseres ud fra visuelle kriterier, støj, trafik til anlæggene m.m.

12. Vindmøller

Heller ikke dette afsnit lægger op til en langsigtet planlægning.

Bortset fra en angivelse af mulig placering af op til 4 vindmøller ved Ebeltoft Færgehavn (p 144) på en ny mole indtager Kommuneplanforslaget samme holdning til planlægning, som afsnittet om solenergi. Der opstilles en række kriterier for placering på land, men der udpeges ikke områder til dette. Som bemærket ovenfor i indledning til afsnittene om energi, virker det ikke hensigtsmæssigt at indtage en reaktiv holdning, da det mindsker muligheden for en bevidst og langsigtet planlægning.

Der opregnes en række kriterier for eventuel placering af vindmøller. DN-Syddjurs kan anbefale, at man tilføjer et kriterie om, at vindmøller på land bør opstilles nær anden infrastruktur, herunder motorveje/motortrafikveje og allerede eksisterende kraftlinjer.

13. Fælles biogasanlæg

Også for eventuelle biogasanlæg vælger Kommuneplanforslaget en reaktiv holdning, da disse i lighed med solenergianlæg og vindmøller skal placeres efter konkrete henvendelse (p 147). Som bemærket ovenfor i indledning til afsnittene om energi, virker det ikke hensigtsmæssigt at indtage en reaktiv holdning, da det mindsker muligheden for en bevidst og langsigtet planlægning.

Hvorvidt biogas på gylle og lignende fra intensiv dyreproduktion samlet set er bæredygtig og en del af den grønne omstilling kan diskuteres, med det bør tages med i overvejelser herom, at omstillingen, der vil følge af den grønne trepart nødvendigvis vil betyde en begrænsning af den intensive dyreproduktion, hvorfor råstofgrundlaget for biogas på gylle må forventes at mindskes på lidt længere sigt. DN-Syddjurs er som udgangspunkt skeptiske over for planer om store industrielle biogasanlæg, da vi anser det for uforeneligt med en udvikling, som skal mindske det industrielle dyrehold i Danmark. En ren reaktiv holdning til dette synes utilstrækkelig.

Vi stiller os også tvivlende overfor stk. 1, som stipulerer, at der skal sikres merværdi for bl.a. ”*landskabelig bearbejdning (sic!) og indplacering af anlægget gennem tiltag, der kan medvirke til at anlægget bidrager til det lokale visuelle og naturmæssige miljø*”. Vi stiller os helt uforstående over for muligheden af at indpasse et stort biogasanlæg så det ligefrem ”*bidrager*” visuelt og naturmæssigt. Ordlyden af den efterfølgende ”*redegørelse*” viser da også, at man tydeligvis reelt bag den ideale formulering har samme udfordring hos forfatterne af udkastet til dette afsnit.

Det er illusorisk at lade som om, biogasanlæg kan gemmes eller indpasses positivt i landskabet. Man kan alene gøre sig håb om at kunne begrænse påvirkningerne.

I øvrigt er betegnelsen ”*fælles*” biogasanlæg et besynderligt ordvalg for anlæg, hvor man alene forventer at skulle reagere på ud fra konkrete *private* forslag, og ikke selv vil tage styring i planlægningen af.

Konkret er det offentligt kendt, at mindst tre konsortier p.t. forbereder ansøgninger om hver sit store biogasanlæg, heraf ét muligvis med tilknyttede solcelle-, vindmølle- og PtX-anlæg. Ansøgningsfristen for disse ansøgninger er den 3. januar 2023, så reelt har kommunen allerede frasagt sig muligheden for langsigtet planlægning for disse forslag.

Uanset om et stort biogasanlæg kommer til at ligge i Norddjurs Kommune eller Syddjurs Kommune, vil mange af miljøkonsekvenserne komme til at påvirke begge kommuner, ikke mindst fra den øgede transport af gylle til anlægget og bortkørsel af afgasset gylle, samt produkter fra biogasanlægget. Dette taler blot yderligere for, at Kommuneplanforslaget tager føringen på placeringsspørgsmålet i Kommuneplanforslaget.